

A 2177
3546.

Kristlik laste kirjandus nr. 16.

Peastte ahelad lahti ja Säda õpetab.

Tallinnas, 1914.

Trükitud A. Tetermanni kulguga.

A 3546

Kirjeldus laste kirjandus nr. 16.

Peastte ahelad lahti

ja

Häda õpetab.

Tallinnas, 1914.

Trükitud A. Tetermanni kooluga.

J. Felsbergi ja A. Tetermanni trükk, Tallinnas.

Peastkeahelad lahti!

Mõne aasta eest seijis üks laew Ber-
muti saare lahes ankrus. Walmis-
tati Inglismaa sõidule, kui korraga
üks riigi ametnik sinna ilmus ja
kapteniga rääkida tahtis.

„Kapten,“ ütles ta, mul on au Teile tea-
tada, et Teil üks wangi on laewa peale
wõtta. Need on üks soldatit, pahemad poi-
sid kogu saare pealt; neil on käed ja jalad
raudus ja teil on tarwis neid kogu tee ahe-
lasse jätta.“

„Kui lugu uõnda on, mu herra, siis ei
taha ma neid mitte kaasa wõtta.“

„Rahju küll, herra kapten, aga Teile ei
tohi neid wangisi tagasi lükata, sest siin on
kuberneri käsk.“

Kapten pidi järele andma.

„Wangid saawad teile just sõidur algusel

fiia toodud," ütles herra, jättis jumalaga ja läks minema.

Rapten läks oma kajutisje.

"Mis pärast pannakse minule niisugused raistu läinud inimesed koormaks peale" mõtles ta. "Mis sugune vastutaw asi! . . ." Selle peale langes ta põlwi ja palus südamest Jumalat, et ta temale jõudu ja tarkust annaks, seda ülesannet täita.

Teisel hommikul tõusis päike särtsades üles. Taewas, maa ja meri paistis pidulikuses ehtes ja terve loodus näitas südant rõemule kutsuvat. Aga kes oleks ennast kõige suure ilu juures rõemustada võinud õnnematute ahela kandjate peale waadata? Neid seati ühe kindla koha peale ja pandi üks tuGewaste luffu.

Õjimine sõidupäew läks õnnelikult mööda, kuid vastu õhtut ilmusiwad mõned pilwed filmaringil. Purjud tõmmati kokku ja walmistati ennast torni vastu. Ja warsti peale selle tõusis tuul, wihma wäjus esite tasakeste, siis walas kui wardast maha. Pikkse löögid sõhwatasiwad ja müristamine weeres ühest taewaäärest teise.

Rapten jäi kohkumata, sest ta teadis, kelle peale tema oma lootuse oli pannud ja andis

iseennast ja kõik, mis tal laewas oli, oma taewase Jsa hooletks. Tema usk oli ta walgus, selle pika koleda öö pimedusel.

Wastu hommikut waikis torm ja fogu järgmisel päewal ei olnud pilwe tükkifest selge taewa lautuse all näha.

Päikese weeru ajal fogus ennast terve laewameeste hull tüürimehe märgu andel foku — ainult need wäljaarwatud, keda laewa juhtimine oma koha peale sundis. Kapten astus laewa laele piibel käes, nagu rahulik ja rõemus. Ta waatas kuuljate seas ringi.

"Kus on meie wangid?" küsis ta.

"Luku taga kinni, kapten."

"Dooge nad jüia."

Surmawaikfus walitses koosolekul kui neid oodati. Nemad tuliwad ahelapraginaga.

"Peastke nende ahelad lahti!" ütles kapten.

Käsi täideti; ja filmapilk oliwad wangide käed ja jalad kütkest wabad. Sellepeale wõtab kapten wangide käed oma peusse ja ütleb:

"Palugem."

Kõik langewad põlwili ja kapten palub alandlikult jüdamest iseenele, oma meeste ja kabe uue sõbra eest.

Ta palub, et Jssand kabe wiimasele uue-

füdame annaks ja kõik nende patud kustutaks Jefuse kalli were läbi.

Misfugune muudatus oli nendega jündinud kui nad jälle ülestõusivad! nad nuttsivad. Ufupalwe oli nende südamesse maad leidnud. Kruua unustatud noorepõlwe mälestused olivad nende sees ülesõhutatud. Nende jumalalartlikude emade palwed astusid jälle nende hingede ette.

Nemad mõtlesivad Lunastaja peale, kelle nime juba nende kätki juures nende eest oli appihüütud ja keda nad nii kaua mäletamise vääriliselt ei olnud arwanud. Kapten nägi nende filmapiisaraid ja kuulis nende nuuksu-
misi, aga ta pidas oma jumalateenistust edasi, nagu igapäew. Loeti Luk. 15 peatük. Jga juures olija luges ühe salmi; kui kord ühe wangi kätte tuli, juhtus temale parajaste 18 salm: „Ma tahan kätte wõtta ja oma isa juure tagasi minna ja tahan temale velda: Isa . . .“ Siin lämmatas nutt tema hääle; ta kattis oma silmad kahe käega kinni ja laskis piisrad wabalt joosta. Tema seltsimees oli niisama raputatud kui tema ja kõik laewameeste hull oli sügawaste liigutatud. Kui peatük loetud oli rääkis kapten inglite rõe-

must taewas ja Jesanda enese rõemust kui üks patune meelt parandab ja manitses tungiwalt ja armastusega kõiki neid, kes weel Jumalast kaugel, tema juurde tagasi pöörda, et Jesuse Kristuse läbi pattude andeksandmist kätte saada.

Jumalateenistuse lõpul pööras iga üks oma töö juurde tagasi; kapten wiis aga mõlemad wangid oma kajutisse, kuulas osawõtlikult nende elu järele ja oli neile ustawa isali'u nõuga abiks. Ta lubas neid, kui nad endid laewa peal ilusti üles peawad, kogu sõiduajaks ahelast lahti jätta ja nende ausõna peale lastis ta neid minna.

Ilma iseäraliku juhtumisetä lähjivad järgmised sõidu päewad mööda. Iga õhtu koguti piibli ümber ja tõsteti ühes koos palwes südamed Jumala poole. Need, keda hiljuti weel inimese soo kõntsaks peeti, uskusiwad Jumala armu sisse. Nemad mõistiwad kudas Jesus Kristus, ilma jumaliku õiguse wastupanemata, ennast lepituse ohwriks andis ja kõik nuhtlust kandis, mis üleastunud jumalik käsk nõudis.

Nad oliwad kõigest südamest Jumala poole pöörnud. Nemad oliwad uskunud ja oliwad peastetud. Nõnda jõudsiwad nad igapäew kitsa tee peal edasi, mis elu sisse wiib.

Viimaks jõuti Londoni sadamasse ja kapten pidi wangid walitsuse kätte ära andma.

Ta wõttis wantri ja sõitis oma kahe sõbraga wangide ülema juurde; ta läks eite uksepäini sisse, oma mõlemaid kaitse aluseid wantrisse jättes.

"Kus on teie wangid?" küsis see, kui ta kaptenilt saadud kirjad oli hoolega läbilugenud.

"Nad on ukse ees wantris."

"Ja kes walwab neid?"

"Ei keegi."

"Siis on nad wististe läinud."

"Seda ma ei usu," wastas kapten.

Siis kujutas ta selgeste oma kahe sõbra eeskujuliku ülespidamist kogu reisi ajal, ja siis läks ta alla.

"Kust see tuleb," küsis ta oma reisiseltsistelt, "et teie mitte ei katsunud ära põgeneda, kui ma ära olin."

"Kui meie seda oleksime teinud," wastas üks neist, "siis oleksite teie karistatud saanud."

"Kudas oleksime meie seda wõinud teha," lisas teine juure, "kõige headuse eest, mis teie meie wastu olete ülesnäidanud? Ei, meie oleme süüdlased ja läheme wangi. Aga ma loodan, et meie pärast karistuse aega uut elu algame."

„Amen,“ ütles nende kaitseja, „ma usun, feda kindlaste.“

Siis läks ta nendega üles, lastis wangi-
kongi näidata, kuhu neid pidi vastu wõeta-
ma; ta pigistas jumalaga jätmiseks nende
kätt ja kinnitas neid rõemustawate sõnadega.
Wangiwaht tõutas temale, et ta nendega ta-
hab heaste ümberkäia.

„Mina olen kindel, et nemad teile kõik
tasuwad, mis Teie nende vastu üles näitate.“

Ta lahkus sealt küll natuke raske süda-
mega, aga selle kindla teadusega, et tema
kaitsealused mitte maha jäetud pole, waid
taewase Jsa ustawa hoiu all seisawad. —

Seda me pole weel rääkinud, kuidas need
maesed soldatid nii sügawaste oliwad lange-
nud. See sündis järgmiselt: Wiin oli seal
nende ligidal wäga odaw ja sellepärast sattu-
siwad nad jooma kimpu, mis warsti nende
juures harjunud wiijiks ja neid jooma orjaks
tegi.

Ühel päewal kui üks nende seltsilistest
neid sellepärast noomis, kargasiwad nad joo-
ma peaga ta kallale ja pekšiwad teda nõnda,
et ta suremas oli.

Mis pärast sündis, feda oleme juba kuul-

nud. Rapten oli nendega kui inimestega ümberkäinud, kellel weel hing peasta on.

Jää nende südamete ümbert oli selle kristliku armastuse liigutuse läbi, mis ainult Jumala suure armastuse wastupaiste on, ära fulanud.

See armastus, mida meie Snnistegija Jeesus Kristus oma kannatamise ja surma läbi meie wastu on ülesnäidanud, tõmbab ka meid Tema poole üles; olgu meie inimeste silmas head ehk halwad, sest Snnistegija on meie ainusl ootus, iseenesest pole meil mingit õigust Jumala armu peale.

Jumal on nii püha, et kõige vähem patt tema jumalikku suurust haawab ja ei ole ühtegi inimest maa peal, isegi kõige paremate seas, kes mitte palju pattu ei ole teinud.

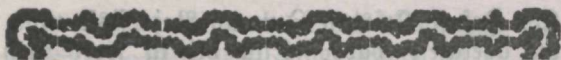
Sellepärast pole mitte kõik kes ilmas ainult patu järeltuse alla heidetud, waid päriwad ka igawest hukatuist.

Uga tänu olgu taewa Isale, kes mitte ei tahtnud, et inimesed wandekoorma alla pidiwad kõwerdama jääma. „Tema on nõnda maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on annud, et igaiks, kes tema sisse usub, ei pea mitte hukka saama, waid et temal igawene elu peab olema.“ (Joh. 3, 16.)

Kes Jēfufe Kristufe Jumala Poja fisse ušub, on ahelatešt waba. Ģila oli ta weel patu ori, ja karistufe alune; aga tāna on ta waba, Jēfufe Kristufe lābi wahašs tehtud ja tal on oša Jumala lašte au wabadušešt.

Luba mulle ņeda lihtņat kšifimist, armas lugija: Kas oled ņa weel patu ahelas, ehk oled juba wahašs tehtud ušu lābi Jēfufe Kristufe fisse?

Häda õpetab.

Kaupmees Buchholz'i majas oli tema ainus laps Lilli haige woodi peal. Öö, oli pime, torm kihutas üle wäljade, müristas majade ümber ja raputas uksti ja luukiji. Kes öö oli kätte jõudnud, jiski paistis kaupmehe majas weel tulewalgus. Kaupmees ja tema abikaasa ei olnud enam noored inimesed ja oliwad hiljematel aastatel alles abielusje astunud; sellepärast oli neil see ainus laps kui silma tera. Naine oli nuffer ja oma ette ja ei leitud ühtegi maailmas peale Lilli, kes tema näu oleks naeratama pannud. Mees oli häge ja jäme ja ei olnud ühegi muu wastu lahke kui Lilli wastu — ja Lilli oli nagu wõeldud haige.

Ja nüüd jüda wõsel istus naene lapse woodi juures, hoidis selle palawaid käsa oma peus, heitis pilku ta punetawa näu peale,

waatas siis kartlikult oma mehe otša ja kü-
 jis: „Kas sa ei kuule weel midagi?“ Buch-
 holz oli tuliselt, nagu elu ja surma pärast,
 linnu puuri pulkade lõikamisega ametis, pi-
 gistas juu kinni ja ei rääkinud sõnagi. Kor-
 raga wistas ta noa ja pulgad laua peale,
 tõusis üles, liikkas akna kaardina kõrwale,
 kuulas ja ütles, pole kuulda kedagi.“

Müüd astus ta lapse woodi juurde, käis
 mööda tuba edasi tagasi, astus akna juurde,
 siis jälle woodi juurde, suured higitilgad otša
 ees. „Ah niisugune tohter,“ ümises ta, „ei
 taha sulgede seejt wälja ronida. Temal on
 üks kōik, kas inimene elagu wõi surgu ilma
 abita!“ „Tema on wana mees,“ ütles noene
 waigistades, „ehk oli ta kuskil teise haige
 juures.“ Seal kostis läbi torni kohina ra-
 taste mürin. Kaupmees ruttas wälja ja
 warsti peale selle astus ta ühe wana lahke
 herraga ühes tuppa. „Ma olin ühe raste
 haige juures,“ ütles see nagu wabanduseks.
 „Ma ei saanud kōhe tulla. Mis lapsel on?
 Gila õhtul mõtlejin juba hädaohu möödas
 olewat.“ „Täna lõunast saadik on ta hoopis
 pahemaks läinud,“ ütles naene ja walu joon
 käis üle kurwa näu.

Kaua istus wana tohter lapse woodi kõr-

was, siis ütles pikkamisi: „Pange külmad ümbrikud pea peale ja südame kohta ja ma saadan kutsjariga weel rohtu.“ Väljas seisis ta üsna wait ja Buchholz pani temale oma raske käre öla peale. „Kudas lapsega lugu on?“ küsis ta. „Mina ei tea, kust see muudatus on tulnud,“ ütles tohter, „aga asi näitab, et mina siin enam midagi teha ei wõi. Paluge, et Jumal aitab, muidu olete teie lapsest ilma.“ „Paluge! — — — et Jumal aitab“ — — ütles Buchholz pikkamisi järele ja see kõlas põlgawalt. „Mina tean küll,“ wastas wana tohter, „et kaupmees Buchholz üsna ruttu kuradi nime juhu wõtta mõistab, aga paluda ei wõi. Siiski, armas sõber, teadke, et häda õpetab paluma. Kas teie seda pole weel kuulnud?“

Tohter sõitis ära, Buchholz seisis oma maja ees, ja õõsene tuul hulus. Ja, jah, see oli just niisugune, millest rahwas ütleb, et surm siis kõige armsamini oma saaki wiib. Mehele tuli hirm peale. Oli just nagu kuulaks ta liiwa puusfärgi peale kukkumat. Lilli, Lilli pidi surema! Sellele ükši elasiwad tema ja ta naene, sellele ükši korjasiwad ja kogu-
 siwad nemad. Ja nüüd ei wõinud tohter last surmast peasta! Üsna naeruwäärt asi!

Wana tohter pole muud kui wusfija, ta ei wõi lastki terweks teha.

Doauks tehti lahti, tasakeste ja kartlikult hüüdis naine oma meest. Buchholz läks sinna. Pilli istus ilusti woodis, hoidis parema käe ülewal ja fofistas: „Tasa, tasa! mina kuulen ingleid, tasa, tasa!“ Papse nägu oli kahwatanud ja silmad iseäranis suured ja säravad. Siis wajus laps patjade jisse tagasi. „Ta suureb, ta sureb,“ kisendas kaupmees, „ta sureb! tohter ütles seda.“

Ja ta kargas wälja uulitsale. Tormi kohina sees kostis temale: „Häda õpetab paluma — paluma — paluma.“ Kuskilt, polnud abi saada. Doas seisis küll juba surm woodi ääres — aga Zumal oli wägewam kui surm — keegi oli ütelnud, ja häkitselt, keft tormi kohina ja piueduse sees langes meeltheitja isa oma põlwede peale ja kisendas: „Sa halastaja Zumal, keda ma nii kaua olen unustanud, halasta, halasta! Ja ikka jälle kisendas mees nii. Ta ei tahtnud koguni põlwede pealt üles tõusta ega tупpa minna.

Raua aega oli mööda läinud. Seal kõlas ta naese heal kõrwu ja see oli nagu oleks keegi tale surma hoobi annud. Seft

nüüd oli Lilli furnud, ega muidu poleks naene teda hüüdnud — palwe jäi liig hiljaks. Ta läks tuiledes õue. „On ta furnud?“ hoigas ta. „Ei ole furnud,“ oli vastus, „tema magab, ja näitab nüüd natuke teistmoodi kui enne.“

Raupmees astus lapse woodi lähedale. „Tema hüüdis sind,“ sõistas naene, „aga see oli wist jampsimine.“ „Nüüd ta magab,“ ütles mees, „ja ei ärka wist enam üles.“

Ilma, et naene seda nägi, pani ta jälle oma käed kokku ja hakkas inimestest hoolimata taewa poole kisendama.

Ja Lilli ei furnud mitte, waid sai terweks. Raupmehe juures oli häda õnnistuse hallikaks muudetud ja teda sel tormi ja ahastuse ööl paluma õpetanud ja mis ta oli õppinud, seda ei unustanud ta mitte enam.

Ja seist saadik kui kaupmehe majas paluti, läksiwad filmad selgetks ja näud rõemfaks.

Sind 13 kop.